

ביאור בדרך אפשר

1 בתחילת פרשת השבוע נאמר:
 2 וַיְדַבֵּר הוֹנִי' וְגוֹ' זאת חַקַּת התּוֹרָה גוֹ' וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה
 3 אֲדָמָה וְגוֹ'1. וּמִבְּאֵר בְּלִקְוֵי תוֹרָה2 ספר מאמרי חסידות של
 4 אדמו"ר הזקן על פרשיות התורה בחומשים ויקרא, במדבר, דברים (ושייר
 5 השירים) עֲנִינְךָ התוכן הפנימי של
 6 פָּרָה אֲדוּמָה שְׁנֹאָמֵר בָּהּ
 7 "חַקַּת התּוֹרָה" היינו שמדובר על
 8 כללות התורה ולא רק על מצוות פרה
 9 אדומה בפרט, שָׁזָהוּ לְפִי שְׁמִצּוֹת
 10 פָּרָה אֲדוּמָה הִיא אֲכָן לֹא רַק
 11 מצווה פרטית אלא מצווה שבה בא
 12 לידי ביטוי כְּלֵלֹת התּוֹרָה, כִּי
 13 כְּלֵלֹת עֲנִינְךָ התוכן הכללי של
 14 התּוֹרָה וּמִצְוֹת הוּא שְׁעַל-יָדֶי-
 15 זֶה יָבֵא הָאָדָם לְבַחֲיַנֵּת רְצוּא
 16 וְשׁוֹב', בנבואת יחזקאל על מראה
 17 המרכבה העליינה נאמר (יחזקאל א,
 18 יד) "והחיות [המלאכים הנקראים
 19 "חיות הקודש"] רצוא ושוב",
 20 והמשמעות הפנימית של הדברים היא
 21 שמצד אחד יש בהם תשוקה ורצון
 22 להתעלות למעלה ("רצוא"), ומצד שני
 23 נרגשת בהם הכוונה האלוקית לרדת
 24 ולהאיר למטה ("שוב"), וכך גם
 25 בעבודת ה' של כל אחד מישראל, יש
 26 שילוב של תשוקה לרדוף באלוקות עד
 27 כלות הנפש ("רצוא") עם מילוי
 28 השליחות המוטלת על הנשמה כפי
 29 שהיא למטה בגוף גשמי ובעולם גשמי,
 30 וְעִנִּינְךָ זֶה של רצוא ושוב' בָּא
 31 בְּבִרְוֵי וְגִלּוֹי גָּמֹר מִחֲבַטָּא
 32 בצורה ברורה וגלויה בְּמִצְוֹת פָּרָה
 33 אֲדוּמָה, שְׁכָל עֲנִינָה הוּא שְׁתִּי
 34 הַבַּחֲיָנוֹת דְּרְצוּא וְשׁוֹב' בִּיחַד,
 35 בשילוב ביניהם (מֵה-שְׁאִינְכֵן
 36 בְּשֵׁאֵר הַמִּצְוֹת, שֵׁישׁ מִצְוֹת
 37 שְׁעִנִּינְךָ התוכן הפנימי של מצוות
 38 אלו הוא רק רְצוּא רצון ותשוקה
 39 להתעלות למעלה ולרדוף באלוקות,
 40 וְיֵישׁ מִצְוֹת שְׁעִנִּינְךָ הוּא רַק
 41 'שׁוֹב' המשכת והתלבשות אלוקות
 42 למטה), הִרְצוּא הוּא עֲנִינְךָ

ביאור בדרך אפשר

43 שְׁרַפַּת הַפָּרָה לְאָפֵר המסמל את ההתעלות של דבר גשמי להפוך
 44 למציאות רוחנית, וְהִשׁוֹב' הוּא עֲנִינְךָ "וְנָתַן עֲלֵינוּ מִיָּמִים חַיִּים אֶל
 45 פְּלִי" המסמל את עניין ה'התיישבות' והתלבשות בכלים, וְלִכְּן נִקְרָאת
 46 מצוות פרה אדומה בְּשֵׁם "חַקַּת התּוֹרָה", כִּי הַתּוֹכֵן של מצוות פרה
 47 אדומה, רצוא ושוב', הוּא הַתּוֹכֵן
 48 הכללי של התורה והמצוות.
 49 אֵךְ צְרִיךְ לְהִבִּינְךָ, אֵיךְ זֶה
 50 הביאור בליקוטי תורה המובא לעיל
 51 נִתְּאִים עִם הַפִּירוּשׁ הַפְּשׁוּט
 52 של הפסוק שְׁמָה שְׁכָתוֹב "זאת
 53 חַקַּת התּוֹרָה" קָאֵי מִכּוּן עַל
 54 מִצְוֹת פָּרָה אֲדוּמָה, שְׁהִיא
 55 מצווה הנקראת חוֹקָה שְׁאִינָה
 56 מוֹבְנָת בְּשֵׁכָל וְהִיגִיֵּן אֲנוּשִׁי [הֵן
 57 בְּנוֹגַע לְעִנִּינְךָ הַטְּהָרָה,
 58 שְׁמִטְהָרַת אֵת הַטְּמֵאִים שְׁמוּזִים
 59 עליהם מאפר הפרה וּמִטְמֵאֵת אֵת
 60 הַטְּהוֹרִים3 המתעסקים בעשיית
 61 הפרה, וְהֵן בְּנוֹגַע לְעִשְׂיַת
 62 הַפָּרָה, שְׁצָרִיכָה לְהִיֹּת חוּץ
 63 לְשֵׁלֶשׁ מַחְנֹת4 שהיו במשכן
 64 מחנה שכניה, מחנה לוייה ומחנה
 65 ישראל, הַפֶּךָ כֹּל הַקְּרִבְנוֹת
 66 האחרים שְׁמִקְוֹמָם בְּפָנִים בְּחוּךְ
 67 העזרה דוֹקָא], וּכְפִירוּשׁ רִשְׁיִי
 68 על פסוק זה המבטא ומדגיש את
 69 העובדה שפרה אדומה היא מצווה
 70 שאינה מובנת בשכל לְפִי שְׁהַשְׁטָן
 71 וְאוֹמוֹת הָעוֹלָם מוֹנִינְךָ מְקִינִים
 72 אֵת יִשְׂרָאֵל לומר מֵה הַמִּצְוָה
 73 הַזֹּאת (לְכֶם5) וּמֵה טַעַם יֵישׁ
 74 בָּהּ שהרי כאמור יש בה דברים
 75 שאינם מובנים בשכל, לְפִיכֶךָ כְּתֹב
 76 בָּהּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בחורה
 77 "חוֹקָה", גִּזְרָה הִיא מְלַפְנֵי,
 78 אֵין לָךְ רְשׁוֹת לְהַרְהֵר אַתְרֵיָהּ,
 79 וְעַד שְׁבַמִּצְוֹת שְׁהֵן בְּסוּג
 80 'חֻקִּים' כִּי אֵינֶם מוֹבְנֹת בְּשֵׁכָל
 81 גּוֹפָא עֲצֻמֵן, חֲלוּקָה וְשׁוֹנָה פָּרָה
 82 אֲדוּמָה מְכָל שְׁאֵר הַחֻקִּים,
 83 שְׁבַכְלָלוֹת הֵם בְּגִדְרֵי הַשְּׁכָל

בס"ד. שבת פרשת חוקת, יו"ד
תמוז, ה'תשכ"ה
(הנחה בלתי מוגה)

1 וַיְדַבֵּר הוֹנִי' וְגוֹ' זאת חַקַּת התּוֹרָה גוֹ' וַיִּקְחוּ
 2 אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדָמָה וְגוֹ'1. וּמִבְּאֵר בְּלִקְוֵי
 3 תוֹרָה2 עֲנִינְךָ פָּרָה אֲדוּמָה שְׁנֹאָמֵר בָּהּ "חַקַּת
 4 התּוֹרָה", שָׁזָהוּ לְפִי שְׁמִצּוֹת פָּרָה אֲדוּמָה הִיא
 5 כְּלֵלֹת התּוֹרָה, כִּי כְּלֵלֹת עֲנִינְךָ התּוֹרָה וּמִצְוֹת
 6 הוּא שְׁעַל-יָדֶי-זֶה יָבֵא הָאָדָם לְבַחֲיַנֵּת רְצוּא
 7 וְשׁוֹב', וְעִנִּינְךָ זֶה בָּא בְּבִרְוֵי וְגִלּוֹי גָּמֹר בְּמִצְוֹת
 8 פָּרָה אֲדוּמָה, שְׁכָל עֲנִינָה הוּא שְׁתִּי הַבַּחֲיָנוֹת
 9 דְּרְצוּא וְשׁוֹב' (מֵה-שְׁאִינְכֵן כֵּן בְּשֵׁאֵר הַמִּצְוֹת,
 10 שֵׁישׁ מִצְוֹת שְׁעִנִּינְךָ הוּא רַק רְצוּא, וְיֵישׁ מִצְוֹת
 11 שְׁעִנִּינְךָ הוּא רַק 'שׁוֹב'), הִרְצוּא הוּא עֲנִינְךָ
 12 שְׁרַפַּת הַפָּרָה לְאָפֵר, וְהִשׁוֹב' הוּא עֲנִינְךָ "וְנָתַן
 13 עֲלֵינוּ מִיָּמִים חַיִּים אֶל פְּלִי", וְלִכְּן נִקְרָאת בְּשֵׁם
 14 "חַקַּת התּוֹרָה". אֵךְ צְרִיךְ לְהִבִּינְךָ, אֵיךְ זֶה נִתְּאִים
 15 עִם הַפִּירוּשׁ הַפְּשׁוּט שְׁמָה שְׁכָתוֹב "זאת חַקַּת
 16 התּוֹרָה" קָאֵי עַל מִצְוֹת פָּרָה אֲדוּמָה, שְׁהִיא
 17 חוֹקָה שְׁאִינָה מוֹבְנָת בְּשֵׁכָל [הֵן בְּנוֹגַע לְעִנִּינְךָ
 18 הַטְּהָרָה, שְׁמִטְהָרַת אֵת הַטְּמֵאִים וּמִטְמֵאֵת אֵת
 19 הַטְּהוֹרִים3, וְהֵן בְּנוֹגַע לְעִשְׂיַת הַפָּרָה, שְׁצָרִיכָה
 20 לְהִיֹּת חוּץ לְשֵׁלֶשׁ מַחְנֹת4, הַפֶּךָ כֹּל הַקְּרִבְנוֹת
 21 שְׁמִקְוֹמָם בְּפָנִים דוֹקָא], וּכְפִירוּשׁ רִשְׁיִי לְפִי
 22 שְׁהַשְׁטָן וְאוֹמוֹת הָעוֹלָם מוֹנִינְךָ אֵת יִשְׂרָאֵל לומר
 23 מֵה הַמִּצְוָה הַזֹּאת (לְכֶם5) וּמֵה טַעַם יֵישׁ בָּהּ,
 24 לְפִיכֶךָ כְּתֹב בָּהּ "חוֹקָה", גִּזְרָה הִיא מְלַפְנֵי, אֵין
 25 לָךְ רְשׁוֹת לְהַרְהֵר אַתְרֵיָהּ, וְעַד שְׁבַמִּצְוֹת שְׁהֵן
 26 בְּסוּג 'חֻקִּים' גּוֹפָא, חֲלוּקָה פָּרָה אֲדוּמָה מְכָל
 27 שְׁאֵר הַחֻקִּים, שְׁבַכְלָלוֹת הֵם בְּגִדְרֵי הַשְּׁכָל, אֶלֶּא

(1) ריש פרשתנו (יט, א"ב). (2) ריש פרשתנו (נו, א ואילך). (3) ראה במדבר"ר פי"ט, ה. תנחומא פרשתנו ז. (4) פירש"י פרשתנו שם, ג. (5) גירסא זו נעתקה בד"ה הוי' לי בעוזרי תרפ"ז (שהובא לקמן ס"ד. ס"ז).

שבת פרשת חוקת, יו"ד תמוז, ה'תשכ"ה

כג

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

41 אותה, דְּכַתִּיב "זאת חקת התורה". שְׁבֹזָה בביטוי "זאת חוקת
42 התורה", מוֹדְגֵשׁ שְׁפָרָה אֲדוּמָה שׁוֹנָה מִכָּל שְׂאֵר מִצְוֹת
43 התורה (פולל גם החוקים כמבואר לעיל), וְאִיךְ יִתְאַיִם עֲנִין
44 זֶה הַבִּיאור בייחודה של מצות פרה אדומה ועד כמה היא שונה אפילו לגבי

45 שאר המצוות שמוגדרות כ'חוקים' עִם

46 הַיִּוְבָן כְּלָלוֹת הַתּוֹרָה ולא דבר

47 שונה ומיוחד ביחס לשאר המצוות? **(ב)** וְיִוְבָן עניינה הפנימי של מצוות

48 פרה אדומה כ"חוקת התורה"

49 בְּהַקְדִּים תחילה הַמְבַאֵר

50 ב'לְקוּטֵי תוֹרָה' 12 במאמר הנזכר

51 ש"חַקַּת הַתּוֹרָה" הוא מְלֻשׁוֹן

52 'חֲקִיקָה' 13, דְּקָאֵי שהמכוון הוא

53 על התורה כפי שְׁהִיא

54 בְּשִׁרְשָׁהּ וּמְקוֹרָהּ למעלה

55 באלוקות, שְׁשֵׁם בשורשה, התורה

56 היא בְּכַחֲנֵת אוֹתוֹת

57 חֲקִיקָה, כמו אותיות ומילים

58 החקוקות באבן שְׁזוּהֵי מְדַרְגָּה

59 עֲלִיּוֹנָה יותר בתורה

60 מֵהַתְּלַבְּשׁוֹתָהּ בְּאוֹתוֹת

61 חֲקִיקָה שְׁבַתוֹרָה שְׁבַכְתָּב בה

62 התורה ירדה ונתלבשה באותיות

63 ומילים כתובות, וְכִמּוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת,

64 כשם שבגשמייות יש מעלה ויתרון

65 לאותיות החקיקה ביחס לאותיות

66 הכתיבה שְׁבַאוֹתוֹת חֲקִיקָה

67 אוֹתוֹת הַכְּתוּבוֹת בְּדִיו עַל הַקֶּלֶף,

68 הַרְי הָאוֹתוֹת הַמִּילִים עֲצֵמָן הֵן

69 דְּכָר זֶר וְנִפְרָד מֵהוֹת אַחֵר וְשׁוֹנָה

70 מֵהַקֶּלֶף שֶׁעֲלֵיו הֵן כְּתוּבוֹת, אֲלָא

71 שְׂאֵחֵר-כֶּף כְּשִׁכּוֹתָב הַסֵּפֶר

72 בְּדִיו עַל הַקֶּלֶף, נִתְאַחֲדוּ

73 הָאוֹתוֹת וְהַקֶּלֶף וְהָיוּ לְאַחֲדִים

74 ולאחר הכתיבה האותיות והקלף

75 התחברו והפכו לדבר אחד, אֲבָל

76 שְׂבַאוֹתוֹת חֲקִיקָה הֵן דְּכָר זֶר וְנִפְרָד מֵהַקֶּלֶף,

77 אֲלָא שְׂאֵחֵר-כֶּף כְּשִׁכּוֹתָב הַסֵּפֶר בְּדִיו עַל הַקֶּלֶף, נִתְאַחֲדוּ וְהָיוּ לְאַחֲדִים, אֲבָל

1 והתוכן והעניין הכללי של מצוות ה'חוקים' כן מובן, אֲלָא שִׁישׁ עֲלֵיהֶם
2 קוֹשִׁיּוֹת כּוֹי, וְאֵלּוּ פָּרָה אֲדוּמָה הִיא חֲחֻקָּה הִיחִידָה שְׂאִין
3 לָהּ מְקוֹם בְּשִׁכְל לְחֻלּוּטִין⁶, כאמור לעיל, שְׁלֹכֵן אָמַר שְׁלֹמָה
4 הַמֶּלֶךְ שֶׁעֲלֵיו אָמְרוּ חֲכָמָיו ז"ל שְׁהִיא חֲחֻכָּם מִכָּל אָדָם, "עַל כָּל אֵלֶּה עַל
5 הַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית הָאֲמִיתִית שֶׁל שְׂאֵר

6 הַמְצֻוֹת עֲמִדְתִּי וְהַצְלַחְתִּי לְהַבִּין אֵת

7 עוֹמֵק הַדְּבָרִים, וּפְרָשָׁה שֶׁל פָּרָה

8 אֲדוּמָה חֲקִיקָתִי וְשִׂאֲלָתִי

9 וּפְשָׁפְשָׁתִי וְחִפְשָׁתִי, אֲמַרְתִּי⁷

10 אֲחֻכְמָה וְהִיא רְחֻקָּה מִמְּנִי

11 וְאֵינָה מוֹבֵנֶת וְמוֹשַׁגֶּת לִי⁸, וְרַק

12 לְמֹשֶׁה רַבִּינוּ בִּלְבַד אָמַר

13 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא "לָךְ לְבַד

14 אָנִי מְגַלֶּה טַעַם פָּרָה"⁹,

15 וְכִדְאִיתָא כְּמוֹכָא בְּמִדְרָשׁ¹⁰, עַל

16 כָּל דְּכָר וְדְכָר שְׁהִיא הַקְּדוּשׁ-

17 בְּרוּךְ-הוּא אֲמַר לְמֹשֶׁה, הִיא

18 אֲמַר לֹו טוֹמְאָתוֹ וְטַהֲרָתוֹ,

19 אֵת פְּרִטֵי הַדֵּינִים כִּיצַד הוּא נִטְמָא

20 וְכִיצַד הוּא נִטְהָר, וְכִיּוֹן שְׁהִיא

21 מִשֶּׁה רַבִּינוּ בִּלְמִדּוֹ תוֹרָה מִהַקְּדוּשׁ-

22 בְּרוּךְ-הוּא לְפָרְשַׁת "אָמַר אֵל

23 הַכֹּהֲנִים", אָמַר מִשֶּׁה רַבִּינוּ

24 לְפָנָיו, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵם

25 נְטֻמָּאוֹ אֵלּוֹ הַכּוֹהֲנִים - בְּמָה

26 הִיא טַהֲרָתָן. לֹא הִשִּׁיבוּ

27 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דְּכָר. אוֹתָהּ

28 שְׁעָה נִתְפָּרְקָמוּ פָּנָיו שֶׁל מֹשֶׁה

29 מְרֹב צַעַר, וְכִיּוֹן שְׁהִיא

30 לְפָרְשַׁת פָּרָה אֲדוּמָה, אָמַר לֹו

31 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כּוֹי זֶה הִיא

32 טַהֲרָתָן שֶׁל הַכּוֹהֲנִים שֶׁנִּטְמָאוּ,

33 "וְלִקְחוּ לְטָמֵא מֵעַפֵּר שְׂרַפַּת

34 חֲטָאֹת"¹¹ וְיַעֲשׂוּ לוֹ כְּכֹל הַפְּרָטִים

35 הָאֲמֹרִים בְּתוֹרָה. אָמַר לְפָנָיו:

36 רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְכִי טַהֲרָה

37 הִיא? אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-

38 הוּא: מֹשֶׁה, חוֹקָה הִיא,

39 וְיִגְזֶרָה גְּזַרְתִּי, וְאִין בְּרִיָּה

40 יְכוּלָה לְעַמּוֹד עַל גְּזַרְתִּי וְלַהֲבִין

שִׁישׁ עֲלֵיהֶם קוֹשִׁיּוֹת כּוֹי, וְאֵלּוּ פָּרָה אֲדוּמָה הִיא
הַחֲחֻקָּה הִיחִידָה שְׂאִין לָהּ מְקוֹם בְּשִׁכְל
לְחֻלּוּטִין⁶, שְׁלֹכֵן אָמַר שְׁלֹמָה "עַל כָּל אֵלֶּה
עֲמִדְתִּי, וּפְרָשָׁה שֶׁל פָּרָה אֲדוּמָה חֲקִיקָתִי וְשִׂאֲלָתִי
וּפְשָׁפְשָׁתִי, אֲמַרְתִּי⁷ אֲחֻכְמָה וְהִיא רְחֻקָּה מִמְּנִי
וְאֵינָה מוֹבֵנֶת וְמוֹשַׁגֶּת לִי⁸, וְרַק לְמֹשֶׁה
רַבִּינוּ בִּלְבַד אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא "לָךְ
לְבַד אָנִי מְגַלֶּה טַעַם פָּרָה"⁹, וְכִדְאִיתָא
כְּמוֹכָא בְּמִדְרָשׁ¹⁰, עַל כָּל דְּכָר וְדְכָר
שְׁהִיא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲמַר לְמֹשֶׁה,
הִיא אֲמַר לֹו טוֹמְאָתוֹ וְטַהֲרָתוֹ, אֲמַר לְפָנָיו,
וְאֵם נְטֻמָּאוֹ אֵלּוֹם, וְאֵם נְטֻמָּאוֹ אֵלּוֹ - בְּמָה
הִיא טַהֲרָתָן. לֹא הִשִּׁיבוּ דְּכָר. אוֹתָהּ שְׁעָה
נִתְפָּרְקָמוּ פָּנָיו שֶׁל מֹשֶׁה, וְכִיּוֹן שְׁהִיא
לְפָרְשַׁת פָּרָה אֲדוּמָה, אָמַר לֹו הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
כּוֹי זֶה הִיא טַהֲרָתוֹ, אָמַר לְפָנָיו, וְכִי
טַהֲרָה הִיא? אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
מֹשֶׁה, חוֹקָה הִיא, וְיִגְזֶרָה גְּזַרְתִּי, וְאִין
בְּרִיָּה יְכוּלָה לְעַמּוֹד עַל גְּזַרְתִּי, דְּכַתִּיב
"זאת חקת התורה". שְׁבֹזָה מוֹדְגֵשׁ שְׁפָרָה
אֲדוּמָה שׁוֹנָה מִכָּל שְׂאֵר מִצְוֹת הַתּוֹרָה.
שְׁבֹזָה מוֹדְגֵשׁ שְׁפָרָה אֲדוּמָה שׁוֹנָה מִכָּל
מִצְוֹת הַתּוֹרָה (פולל גם החוקים), וְאִיךְ
יִתְאַיִם עֲנִין זֶה עִם הַיִּוְבָן כְּלָלוֹת הַתּוֹרָה.

(ב) וְיִוְבָן בְּהַקְדִּים הַמְבַאֵר ב'לְקוּטֵי תוֹרָה'¹²
ש"חַקַּת הַתּוֹרָה" הוא מְלֻשׁוֹן
'חֲקִיקָה'¹³, דְּקָאֵי עַל הַתּוֹרָה כְּפִי שְׁהִיא
בְּשִׁרְשָׁהּ וּמְקוֹרָהּ, שְׁשֵׁם הִיא בְּכַחֲנֵת
אוֹתוֹת חֲקִיקָה, שְׁזוּהֵי מְדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה
מֵהַתְּלַבְּשׁוֹתָהּ בְּאוֹתוֹת חֲקִיקָה, כְּמוֹ
בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְכִיּוֹן שְׁהִיא חֲחֻקָּה שְׁבַתוֹרָה
שְׁבַכְתָּב, וְכִיּוֹן שְׁהִיא חֲחֻקָּה שְׁבַתוֹרָה
שְׁבַכְתָּב הַסֵּפֶר בְּדִיו עַל הַקֶּלֶף, הַרְי
הָאוֹתוֹת הַמִּילִים עֲצֵמָן הֵן דְּכָר זֶר וְנִפְרָד
מֵהוֹת אַחֵר וְשׁוֹנָה מֵהַקֶּלֶף שֶׁעֲלֵיו הֵן
כְּתוּבוֹת, אֲלָא שְׂאֵחֵר-כֶּף כְּשִׁכּוֹתָב הַסֵּפֶר
בְּדִיו עַל הַקֶּלֶף, נִתְאַחֲדוּ וְהָיוּ לְאַחֲדִים,
אֲבָל שְׂאֵחֵר-כֶּף כְּשִׁכּוֹתָב הַסֵּפֶר בְּדִיו עַל
הַקֶּלֶף, נִתְאַחֲדוּ וְהָיוּ לְאַחֲדִים, אֲבָל

(6) כמשנ"ת בארוכה בשיחה שלפני המאמר (נדפסה בלקו"ש ח"ח ע' 124 ואילך). (7) קהלת ז, כג. (8) במדב"ר שם, ג. תנחומא שם ו. (9) במדב"ר שם, ו. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1057 הערה 6. (10) שם, ד. קה"ר פ"ח, א [ה]. (11) פרשתנו שם, יז. (12) ריש פרשתנו. וראה גם לקו"ת ר"פ בחוקותי. (13) בהבא לקמן - ראה לקו"ש ח"ח ע' 127 ואילך (ממאמר זה).

וידבר הוי' וגו' זאת חוקת התורה גו'

ביאור בדרך אפשר

1 אותיות החקיקה (כמו האותיות שבלוחות שני לוחות הברית,
 2 עליהם נאמר בתורה "חרות על הלחת"¹⁴ ועשרת הדברות הכתובות
 3 על הלוחות חקוקות כאבני הלוחות) הן מינה ובה מהם ובהם היינו
 4 שהאותיות חקוקות בתוך האבנים עצמן, והן האותיות דבר אחד ומהות
 5 אחת עם האבן שנהקקו בה.
 6 ובפרטיות יותר, מבאר
 7 בהמשך תרס"ו¹⁵ מאת הרבי
 8 הרשב"י נשמתו-עון המכיל קבוצת
 9 מאמרים שנאמרו בהמשך אחד, החל
 10 משנת תרס"ו שפאותיות
 11 החקיקה גופא עצמן יש שני
 12 אופנים, חקיקה סתם חקיקה
 13 בצורה הרגילה, וחקיקה מעבר
 14 לעבר של האבן בה האותיות
 15 חקוקות, כמו האותיות של עשרת
 16 הדברות שבלחת, כמו
 17 שכתוב¹⁶ "משני עבריהם של
 18 הלוחות, מזה ומזה משני הצדדים,
 19 מלפנים ומאחור, הם כתבים",
 20 וכפי שאמרו רבותינו ז"ל¹⁷
 21 מ"ם וסמ"ף שהם אותיות שכדי
 22 לחקוק אותן מעבר לעבר יש לחקוק
 23 היקף שלם שבלחת בנס היו
 24 עומדין כי בדרך הטבע החלק
 25 שסביבו חקוק באבן את האותיות הללו
 26 אמור ליפול כי אין לו במה להיאחז.
 27 והחלוק ביניהם, ההבדל בין
 28 אותיות החקיקה סתם לאותיות חקוקות
 29 מעבר לעבר הוא שפאותיות
 30 החקיקה בכלל בחקיקה רגילה
 31 (שלא מעבר לעבר), עם
 32 היותן מינה ובה, למרות שגם
 33 בחקיקה רגילה האותיות הן מתוך
 34 האבן עצמה והן חקוקות ממנה ובה,
 35 ולא כמו אותיות הפתיכה
 36 שהן דבר נוסף על הקלף
 37 שבו נכתבו האותיות ולא מהות
 38 אחת עם הקלף, ומכסים ומסתירים לגמרי על הקלף שנמצא
 39 תחתם¹⁸, במקום שבו כתובות האותיות רואים רק את האותיות, ואילו
 40 הקלף מכוסה ומוסתר, בשונה מאותיות החקיקה שגם במקום בו הן חקוקות,
 41 האבן עצמה גלויה שהרי החקיקה היא מינה וביה, מפל-מקום פיון
 42 שיש להן לאותיות החקיקה הרגילות שלא חקוקות מעבר לעבר, מקום

ביאור בדרך אפשר

אחיזה באבן, ועד שאפשר למלאותן את האותיות החקוקות באבן
 בדיו ואם יעשו כך וימלאו את האותיות החקוקות באבן בדיו, אזי מקום
 האותיות באבן יהיה מכוסה ומוסתר, והינו, שנותנים מקום אותיות
 החקיקה נותנות מקום ואפשרות לאותיות הפתיכה שמעללימים
 לגמרי על הדבר שעליו הן כתובות,
 הרי יש להן לאותיות החקיקה
 הרגילות שיכות לאותיות
 הפתיכה, לפי שגם הן
 מעלילות קצת אפילו אם לא
 ממלאים את החקיקה בדיו וכד',
 והעולם המועט שנוצר על ידי אותיות
 החקיקה בא לידי ביטוי בכך
 שבמקום חקיקת האותיות
 נחשף מעט ההבדלה
 והבהירות של האבן טובה,
 אם החקיקה היא באבן טובה שבוהקת
 והיא בהירה, הרי החקיקה מעממת
 ומחשיכה מעט את ההבדלה והבהירות
 שאינו כמו שהוא מצד עצמו
 שלא במקום שנהקקו
 האותיות¹⁹. וכל זה אמור באותיות
 חקיקה רגילות אבל אותיות
 החקוקות מעבר לעבר, שאין
 להן מקום אחיזה כלל באבן
 עליה הן חקוקות, הרי הן
 מובדלות לגמרי שונות לחלוטין
 והן מהות אחרת לגמרי (ולמעלה
 ונעלות יותר) מאותיות הפתיכה.
 וכמבאר שם²⁰ ב"המשך" תרס"ו
 הנזכר פרטי הענינים של סוגי
 האותיות השונות למעלה, שכלים
 דאצילות כמבואר בקבלה וחסידות,
 גילוי והמשכת האור האלוקי מלמעלה
 למטה, ובמיוחד גילוי והמשכת עשר
 הספירות העליונות (שהוא בעיקר החל
 מעולם האצילות - הראשון והנעלה
 מבין ארבעת העולמות הכלליים של
 'סדר השתלשלות', אצילות-בריאה-יצירה-עשיה) הוא בדרך של אורות (האור
 והשפע שנמשך מהאין-סוף הבלתי-גבול) המלוכשים בכלים (המידה
 וההגבלה) והכלים' בהם מתלבשים האורות בעולם האצילות הם במשל
 אותיות הפתיכה, שאף שאינם מהות זרה חסו-שלום,
 להיותם אלקות, בעולם האצילות, גם הכלים שענינם להגביל ולהגדיר

(14) תשא לב, טז. וראה לקו"ת פרשתנו נט, ג. (15) ד"ה אין עומדין תרס"ז (ע' תפג ואילך). (16) תשא שם, טו. (17) שבת קד, א. (18) ראה גם לקו"ת שם, ד. (19) ראה גם לקו"ת שם, ג. שה"ש ה, א. המשך תרס"ו ס"ע תעד ואילך. (20) ע' תעד ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

מקום ואפשרות לעולמות ונבראים מוגבלים, **שָׁשֶׁם** באיך-סוף עצמו, **לא** 44
שִׁיף עֲנִינְךָ הַמְצִיאֹת כָּלֵל אין שום אפשרות לקיומה של מציאות 45
מוגדרת, **שִׁנְהוּ** גם משמעות העובדה שבמשל אותיות החקיקה החקוקות 46
מעבר לעבר הן בצורה כזו **שִׁאֵין לָהֶם מְקוֹם אֲחִיזָה** באבן ולכן 47
אותיות אלה הן משל לאיך-סוף 48
שאינו מציאות מוגדרת, **וְאֵי** 49
אֶפְשָׁר לְמַלְאוֹתֵיךָ בְּדִיו שהוא 50
מציאות אחרת מהאבן עצמה, 51
ובנמשל, מדובר על דרגות נעלות 52
באלוקות **שִׁאֵין בְּגִדְךָ מְקוֹר** 53
לְעוֹלָמוֹת כּוֹ' ואין להם יחס 54
ישיר לעולמות ונבראים מוגבלים אף 55
לא כמקור ושורש להם. 56
וְיֵשׁ לְהוֹסִיף וּלְהַעִיר לתוספת 57
ביאור בעניין 'אותיות החקיקה' **גַּם** 58
מִהַמְבָּאָר בְּהַמְשָׁךְ תַּעֲרֹב"ב 59
קבוצת מאמרים בהמשך אחד מאת 60
הרבי הרש"ב נשמתו-עוֹן שתחילתה 61
בשנת תר"ב, **בְּעֲנִינְךָ אוֹתוֹת** 62
הַחֲקִיקָה, שהם **כְּמוֹ אוֹתוֹת** 63
הַחֲקִיקוֹת בְּחוֹתָם בחותמת, 64
שִׁאֵף שֶׁהַאוֹתוֹת הֵן רַק 65
הַצִּיּוֹר הַצּוֹרֵה שִׁבְחוֹתָם ולכאורה 66
לא מדובר במציאות בפני עצמה 67
השונה מהחותמת עצמה, **מְכַלֵּ-** 68
מְקוֹם הָרִי זֶה בְּחִינַת צוּרָה 69
עֲצָמִית צורה שנעשית בעצם הדבר 70
והפכה לחלק בלתי נפרד ממנו עצמו, 71
וְהִנֵּנוּ, שֶׁהַצִּיּוֹר הוּא בְּעֵצָם 72
חוֹמֵר הַחוֹתָם שהחומר עצמו 73
מקבל את צורת האותיות, **וְלֹא כְּמוֹ** 74
אוֹתוֹת שֶׁבְּשַׁעֲרֵה שְׁנַחֲקִין 75
מִהַאוֹתוֹת שִׁבְחוֹתָם, כאשר 76
חותמים בחותמת על שעוה, הרי השעוה מקבלת את צורת האותיות 77
שבחותמת אלא שבחותמת עצמה האותיות הן ביצורה עצמית והחותמת 78
עצמה מקבלת את צורת האותיות, ואילו הצורה שהאותיות יוצרות בשעוה 79
הן שונות, כיון **שִׁאֵף שֶׁהַצִּיּוֹר וְהַתְּמוּנָה** שנוצרת בשעוה **הִיא** 80
בְּשַׁעֲרֵה מִמֶּשׁ וזה בדיוק **כְּמוֹ הַאוֹתוֹת שִׁבְחוֹתָם**, אין זו צורה 81
עֲצָמִית של השעוה עצמה, **אֲלֵא רַק צוּרָה שֶׁנַּחֲקָה מִצוּרָה** 82
אחרת, שֶׁהִיא הַצּוֹרֵה שֶׁבְּשַׁעֲרֵה נִבְדָּלַת מִצוּרַת הַחוֹתָם ולא חלק 83
ממהות הצורה והתמונה שבחותמת עצמה. 84
וּמִוֹסִיף הַרְבֵּי הַרְבֵּי"ב נשמתו-עוֹן כמאמר הנזכר **לְבָאָר הַעֲנִינְךָ דְּצוּרָה** 85
עֲצָמִית"ב, **שֶׁלֹּא זֶה בְּלִבְד שֶׁהַצִּיּוֹר הוּא בְּהַעֲצָם** הצורה היא 86

את האור הם אלוקות ממש ולא מהות זרה חסודשלום ובכל זאת הכלים 1
דאצילות נמשלו לאותיות הכתיבה שאינם מהות אחת ממש עם הדבר שעליו 2
הן כתובות, כמו הקלף, כי **מְכַלֵּם-מְקוֹם** למרות שגם מהות הכלים היא 3
אלוקות, סוף סוף **הָרִי הֵם מֵהוֹת אַחֲרַת מִן הָאֹר כּוֹ'** שכן האור 4
הוא התוכן וההארה וההשפעה והכלים 5
הם ההגדרה וההגבלה. **וְהַעֲשֶׂר** 6
סְפִירוֹת העליונות כפי שהן בדרגות 7
באלוקות שלמעלה מאצילות, הם 8
הספירות **דְּכִתְר'** בחינת כתר עליון 9
שלמעלה מאצילות **וְדְ'אָדָם** 10
קְדָמוֹן' כמבואר בקבלה וחסידות, 11
כשם שלכל עולם ומדרגה פרטית 12
ב'סדר השתלשלות' קדם רצון 13
להתהוות עולם ומדרגה זו, כן גם ביחס 14
לכללות כל סדר ההשתלשלות קדם 15
רצון כללי, והוא מדרגת "אדם קדמון" 16
("א"ק"), הנקרא גם "אור כללי" 17
(שלמעלה מהתחלקות לפרטים 18
מוגדרים) בו כל הנבראים נספדים 19
בסקירה אחת כללית, ועשר הספירות 20
כפי שהן בבחינת אדם קדמון **הֵם** 21
כְּמִשְׁל אוֹתוֹת הַחֲקִיקָה 22
שִׁאֵין מֵהוֹת אַחֲרַת מְלַבֵּד 23
הָאָבֶן טוֹבָה שעליה הן חקוקות, 24
אָבֵל אֶף-עַל-פִּיכֶן יֵשׁ 25
לְאוֹתוֹת מְקוֹם אֲחִיזָה, 26
וְאֶפְשָׁר לְמַלְאוֹתֵיךָ בְּדִיו שעשוי 27
לכסות את האבן ולהסתיר אותה, 28
וְהִנֵּנוּ, שִׁבְכִתְר' וּבְ'אָדָם- 29
קְדָמוֹן' אף שהם בחינות שלמעלה 30
מ'סדר השתלשלות' בו האור מאיר 31
בסדר והדרגה, ובאופן כללי 'כתר' 32
ו'אדם קדמון' הם בחינות של בלי-גבול 33
ואיך-סוף, מכל-מקום בדרגות אלו עשר הספירות הם באופן של אורות בכלים, 34
ובבחינות אלו **יֵשׁ מְצִיאֹת הַכְּלִים כּוֹ', וְעַד שֶׁהֵם בְּבְחִינַת** 35
מְקוֹר לְכָלִים דְּאֲצִילוֹת שגורמים הגבלה יותר משמעותית לאור 36
הספירות, והעובדה שהכלים ב'כתר' וב'אדם קדמון' הם שורש ומקור לכלים 37
דאצילות מדגישה יותר את מציאותם בתור כלים. 38
וְעֲנִינְךָ הַחֲקִיקָה של האותיות **מְעַבֵּר לְעַבְר** כפי שהוא למעלה 39
באלוקות **הוּא עֲנִינְךָ** האמור בזהר לגבי השלב הכי ראשוני של 40
הכריאה, בהתעוררות הרצון העליון לברוא עולמות, **גְּלִיף גְּלִיפו** 41
בְּטְהִירוֹ עֲלָאָה, חקק חקיקה בטוהר [האור] העליון **בְּאוֹר-אֵינֶן** 42
סוּף שֶׁלְּפָנֵי הַעֲצָמוֹם הראשון באור האיך-סוף כדי שתהיה נתינת 43

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 בעצם החומר ואיננה דבר נפרד מעצם מהותו, אלא עוד זאת, שהעצם
 2 מצוייר בזה הצורה הפכה להיות צורתו של העצם, והינו, שהצוייר
 3 הוא לא משהו אחר ונפרד מהעצם עצמו אלא העצם גופא עצמו
 4 שמצוייר בצוייר זה, שלכן אין פאן בצורה שבחומתם וכן בנמשל,
 5 באותיות החקיקה החקוקות מעבר
 6 לעבר, דבר נוסף מלבד העצם
 7 עצמו, והצורה היא גם אפילו לא
 8 גילוי מן העצם, אלא
 9 שהעצם עצמו הוא המתגלה
 10 באמצעות הצורה.
 11 ומסים ב'המשך' הער"ב שם,
 12 שענין זה של אותיות החקיקה
 13 שהופכות להיות 'צורה' של העצם
 14 עצמו שיף רק במדרגות
 15 באלוקות שלמעלה מאצילות
 16 כו'.
 17 (לתוספת ביאור, מובא כאן לשון
 18 המאמר ב'המשך' תער"ב: "דהנה
 19 האורות בכלל הן בבחינת פשיטות
 20 ובבחינת בלי גבול, והכלים הן
 21 שמגבילין ועושין ציור בהאור כו', אך
 22 בצלמינו הוא בחינת צורה עצמית
 23 והיינו הצורה הראשונה שנחקקה
 24 בהעצם כו', וכדמותינו הוא בחינת
 25 צורה מצורה שנבדל מן העצם כו'.
 26 ויובן על-דרך-משל מן צורת החותם
 27 דהנה אותיות החקוקים בחותם הן
 28 נחקקים בשעווה כשחותמין בה באותן
 29 הצירופים ממש לא יוסיף ולא יגרע
 30 בה. ואף על פי שהציור והתמונה
 31 בהצירופים אחד הוא בחותם ובשעווה,
 32 מכל-מקום הפרש גדול יש ביניהם
 33 שהאותיות שבחותם הן במהות חומר
 34 החותם עצמו, ואף על פי שהאותיות הן רק ציור שבחותם מכל-מקום הרי זה
 35 בחינת צורה עצמית והיינו שמצוייר בהעצם כו', והוא הנקרא צלם וכמו צלם
 36 האדם שצורתו צורה עצמית היא, דאף על פי שגם היא אינה רק ציור בגוף
 37 החומר, מכל-מקום הרי הציור הזה בהעצם הוא כו', אבל אותיות שבשעווה
 38 שנחקקין מהאותיות שבחותם הרי זה צורה שנחקקה מצורה הרי זה בבחינת
 39 דמות דהיינו צורה נבדלת מן צורת החותם כו', וכמו דמות צורת האדם שעל
 40 הלוח שנבדל הוא מן האדם כו', והדוגמא מזה יוכן בבחינת כלים דאצילות
 41 שהן בבחינת צורה עצמית והיינו דעם היות שהן בבחינת ציור לבד דהיינו
 42 בחינת הגבלה ובחינת מציאות דבר כו', מכל-מקום הרי הציור הוא בהחומר
 43 עצמו דהיינו האור כו', וכמו אותיות החקוקים בחותם שהציור הוא בעצם
 44 חומר החותם כו', כמו כן בחינת הכלים הוא הציור בעצם האור שאינו נבדל
 45 מן האור כו' (והנה במשל האותיות שבחותם הרי לבד זאת שהציור הוא
 46 בהעצם, עוד זאת שזהו מה שהעצם מצוייר בזה והיינו שהציור הוא העצם

1 בזה, והינו, שהצוייר הוא העצם גופא שמצוייר
 2 בצוייר זה, שלכן אין פאן דבר נוסף מלבד
 3 העצם, גם לא גילוי מן העצם, אלא שהעצם
 4 הוא המתגלה. ומסים, שענין זה שיף רק
 5 במדרגות שלמעלה מאצילות כו'. ומפל זה
 6 מובן גודל העילוי ד'חקת התורה", שזהו כפי
 7 שהתורה היא בשרשה ומקורה בבחינת אותיות
 8 החקיקה, עד לדרגה היותר עליונה שבחקיקה
 9 מעבר לעבר, בבחינת אור-אין-סוף שלפני
 10 הצמצום כו'.
 11 (ג) ויש להוסיף ולבאר הענין דאותיות הכתיבה
 12 ואותיות החקיקה בנפש האדם, ומזה
 13 יובן גם הקשר והשיכות דאותיות החקיקה
 14 ("חקה" מלשון 'חקיקה') לענין החוקים
 15 כפשוטם. והענין בזה, דהנה השכל שבאדם
 16 הוא כמו אותיות הכתיבה שהם דבר נוסף על
 17 הקלף, כי ענין השכל הוא דבר נוסף על עצם
 18 האדם, וכדמוכח מזה שבענין השכל יש
 19 שינויים מקטנות לגדלות, שהתינוק שכלו קטן
 20 ביותר, וככל שמתגדל יתוסף בהגדלת שכלו,
 21 וכמו-כן רואים שיש אדם שהוא בעל שכל, ויש
 22 אדם שאינו בעל שכל כל-כף, ועל כן צריך
 23 לומר שענין השכל הוא דבר נוסף על עצם

47 גופא שמצוייר בציוור זה כו', ומבואר במקום אחר הפרש בזה דהנה כל צורה
 48 היא בחינת התגלות כו', וזה שהעצם מצוייר הוא שהתגלות אינו רק בבחינת
 49 גילוי מן העצם כיו-אם שהעצם הוא המתגלה כו', וזה שיין במדרגות
 50 שלמעלה מאצילות שהכל הוא בבחינת גילוי העצמית כו', והעיקר הוא
 51 בהרצון העליון במצוות וכמו כן הוא
 52 בגילויים דתורה כו', שהרי המצוות
 53 באים בבחינת ציוור שבאופן כזה דוקא
 54 היא המצווה לא באופן אחר כו', וכל
 55 שכן התורה שבאה בכמה חילוקי
 56 טעמים כו', ומכל-מקום הכל הוא
 57 גילויים עצמיים כו' וכמו שנתבאר
 58 במקום אחר, וזה שהציוור הוא בהעצם
 59 היינו שהגילוי הוא אינו העצם כיו-אם
 60 הארה ממנו רק שהיא הארה הדבוקה
 61 בהעצם, דברוך כלל הוא בחינת גילוי
 62 מן העצם כו', וזהו בבחינת אצילות
 63 שהגילוי שעל ידי הכלים הוא בחינת
 64 הארה לבד רק שאינו בחינה הארה
 65 נבדלת כיו-אם בחינת הארה הדבוקה
 66 בהעצם כו'").
 67 ומפל זה מובן גודל העילוי
 68 ד'חקת התורה", שזהו התורה
 69 במדרגה הנקראת "חוקה", מלשון
 70 חקיקה, זהו כפי שהתורה היא
 71 בשרשה ומקורה בבחינת
 72 אותיות החקיקה, עד לדרגה
 73 היותר עליונה שבחקיקה
 74 מעבר לעבר, בבחינת אור-
 75 אין-סוף שלפני הצמצום כו'
 76 כמבואר לעיל באריכות.
 77 (ג) ויש להוסיף ולבאר הענין
 78 דאותיות הכתיבה ואותיות
 79 החקיקה וההבדלים ביניהם כפי
 80 שהוא בנפש האדם, כפי שיתבאר להלן, ומזה
 81 בנפש האדם, יובן גם הקשר והשיכות דאותיות החקיקה
 82 ("חקה" מלשון 'חקיקה') לענין החוקים כפשוטם המצוות
 83 שאין להם טעם המובן בשכל.
 84 והענין בזה, דהנה השכל שבאדם לגבי עצם המהות של נפש
 85 האדם הוא כמו אותיות הכתיבה שהם דבר נוסף על הקלף
 86 שעליו הן כתובות, כי ענין השכל הוא דבר נוסף על עצם המהות
 87 של האדם, וכדמוכח מזה שבענין השכל יש שינויים הבדלים
 88 מקטנות לגדלות, שהתינוק הקטן שכלו קטן ביותר, וככל
 89 שמתגדל ומתפתח יתוסף בהגדלת שכלו, וכמו-כן רואים
 90 שיש אדם שהוא בעל שכל רב ויש לו יכולות להבין ולהעמיק הרבה,
 91 ויש אדם שאינו בעל שכל כל-כף ויש לו יכולות שכליות מועטות
 92 ומצומצמות, ועל כן צריך לומר שענין השכל הוא דבר נוסף

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 על עַצְמָם הָאָדָם שכן מבהינת עצם המהות אין הבדל בין קטן לגדול ובין
2 בעל שכל רב לשכל מועט. וְאֵלוֹ אוֹתוֹת הַתְּקִיָּה הוּא עֲנֵן עַצְמָם
3 הַנְּשֻׁמָּה, שְׁהִיא לְמַעְלָה בְּאֵין-עֲרוֹף נְעֻלִית לֹאִין שִׁיעוּר, לֹאִל כֹּל
4 יחס והשוואה מְעַנֵּן הַשָּׁכֵל כּוֹי' שעם כל חשיבותו ומעלתו הוא בסך
5 הכול פרט מסוים באדם ולא עצם
6 מהותו, וְכִמּוֹ שֶׁמְבוֹאֵר בְּחִסְדוֹת לִגְבִי
7 עֲצָמוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עצם מהותו של
8 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו כְּמִבְאֵר
9 ב'שֵׁעַר הַיְחִידוֹ וְהָאֱמוּנָה' 23
10 בספר התניא שְׁהוּא 'עצמות'
11 האלוקות רם גבוה וְנִשְׂא וּמְרוֹמָם
12 וְנִעְלָה עֲלוֹי רַב מְאֹד מְאֹד
13 מִמְדַּרְגַּת הַחֲכָמָה, שהיא השכל
14 העליון, וְלֹא שֵׁיךְ כָּלֵל לַיְחִס
15 אֲצִלוֹ אצל 'עצמותו' שום עֲנֵן
16 הַמְתִּיחַס לַחֲכָמָה, אֲפִילוֹ
17 בְּדַרְךְ מַעְלָה וְעֲלוֹי רַב,
18 'עצמותו ית' מושלל וּמוֹפְשֵׁט לְחִלוּטִין
19 מכל עניין של 'ציור' והגדרה פרטית
20 מכל סוג שהוא ואי אפשר לייחס
21 לקדוש-ברוך-הוא בעצמו את החכמה
22 בשום צורה, אֲפִילוֹ לֹא בְּאִמְרָה
23 שֶׁחֲכָמָתוֹ מְאֹד מְאֹד נְעֻלִית, כְּגֹן
24 לֹאִמַר עֲלוֹי שְׁאִי-אֶפְשֵׁר לְשׁוֹם
25 נְבָרָא עֲלוֹינִים וְתַתְּוֹנִים
26 לְהַשִּׁיג חֲכָמָתוֹ אוֹ לְהַשִּׁיג אֵת
27 מַהוּתוֹ כּוֹי, וְהָאִמַר עֲלוֹי עַל
28 הקדוש-ברוך-הוא בעצם מהותו
29 שְׁאִי-אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיגוֹ וְלִקְלוֹט
30 אותו באמצעות שכל והשגה, הוּא
31 כְּאֹמַר עַל אִיזוֹ חֲכָמָה רָמָה
32 וְעִמּוּקָה שֶׁחֲכָמָה זוֹ הִיא כֹּל כִּי
33 נְעֻלִית וְכֹל כִּי עִמּוּקָה עַד כִּי כִּי
34 שְׁאִי-אֶפְשֵׁר לְמַשְׁשָׁה וְלַגַּעַת בָּהּ
35 בְּיָדִים גְּשָׁמִיּוֹת מִפְּנֵי עִמּוּק
36 הַמּוֹשֵׁג, שְׁכָל הַשׁוֹמֵעַ אִמְרָה
37 כִּזּוֹ שֶׁחֲכָמָה נְעֻלִית עַד שְׁאִי אֶפְשֵׁר
38 לְמַשֵּׁשׁ אוֹתָהּ יִצְחָק לּוֹ כּוֹי' שהרי
39 ברור וּמוֹבֵן מֵאֵלֵינוּ שְׁחֹשׁ הַמִּישׁוֹשׁ אֵינְנוֹ כֹּלִי וְאִמְצָעִי לְקְלוֹט בְּאִמְצָעוֹתָיו דְּבָרֵי
40 חֲכָמָה. וְכִּי כִּמוֹ שֶׁהוּא לִגְבִי 'עצמות' האלוקות גַּם הַנְּשֻׁמָּה הִיא
41 לְמַעְלָה בְּאֵין-עֲרוֹף נְעֻלִית לֹאִל כֹּל יחס והשוואה מְעַנֵּן הַשָּׁכֵל,
42 וְרַק לְאִתְרֵי-זֶה בְּדַרְגוֹת יוֹתֵר נְמוּכּוֹת מֵהַעֲצָם עֲצָמוֹ מִתְּלַבְּשֵׁת
43 הַנְּשֻׁמָּה בְּשָׁכֵל, עַד שְׁנִקְרָאת נְפֶשׁ הַמְּשַׁכְּלֵת נֶפֶשׁ בַּעֲלֵת כּוֹח

ויכולת להשכיל, אבל התואר הזה לא מתייחס בשום אופן לעצם הנשמה
עצמה.
46 וּמִזֶּה מוֹכֵן גַּם בְּעִבּוּדַת הָאָדָם הַרוּחָנִית, עִבּוּדַת ה', שְׁעַנֵּן
47 אוֹתוֹת הַתְּקִיָּה בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם הוּא מֵה שְׁכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל כֹּל
48 יְהוּדִי רוּצָה בְּטַבְּעוֹ לְקַיֵּם רְצוֹן
49 ה' 24, שְׁטַבְּעָה זֶה הוּא מִצַּד
50 עַצְמָם הַנְּשֻׁמָּה שְׁלִמְעֵלָה
51 מִהַשָּׁכֵל וְלִכֵּן זֶהוּ רְצוֹן חִזֵּק וְעִמּוּק
52 וְחִזְקוֹ יוֹתֵר מִרְצוֹן שְׁנוּצָר בְּעִקְבוֹת
53 נִימוּקִים שְׁכָלִים. וְעַנֵּן זֶה הַרְצוֹן
54 הַטַּבְּעִי שֶׁל כֹּל יְהוּדִי לְקַיֵּם אֵת רְצוֹן ה'
55 בְּאֵ לִידֵי גְלוֹי בְּעִקְרָה בְּמִצְוֹת
56 ד'חוקים', הַמִּצְוֹת שֶׁלְּמַעְלָה מֵטַעַם
57 וְדַעַת וְאִין לְהֵם הַבְּנָה בְּשָׁכֵל אֲנוּשֵׁי כִי
58 בְּמִצְוֹת ד'עֲדוּת' כִּמוֹ הַשְּׁבַח
59 וְהַמּוֹעֵדִים שֶׁהֵם עֲדוּת, אוֹת וְסִימָן,
60 לְעֵנִינִים שׁוֹנִים וְ'מִשְׁפָּטִים' מִצְוֹת
61 שֶׁמְתַקְּבוֹת גַּם בְּשָׁכֵל כִּמוֹ כִּיבוֹד אֵב
62 וְאֵם וְאִסוּר גְּנִיבָה וְגוֹיָלָה וְכֹד', בִּינֵן
63 שְׁיֵשׁ לְהֵם טַעַם שְׁכָלִי, לֹא
64 מִתְּבַטֵּא בְּהֵם הַרְצוֹן הַיְחִידִי
65 הַטַּבְּעִי לְעִשׂוֹת אֵת רְצוֹן ה' שְׁמִצַּד
66 הַנְּשֻׁמָּה בְּטִהְרָתוֹ, בִּינֵן
67 שְׁהַשָּׁכֵל הַנּוֹסֵף עַל הַרְצוֹן הַטַּבְּעִי
68 (וּבִפְרָט לְהִיזוֹתוֹ כִּיוֵן שֶׁהַשָּׁכֵל
69 הוּא כֹּחַ פְּנִימִי בְּמַהוּתוֹ, בְּשׁוֹנָה
70 מְכוּחַ הַמַּעֲשֶׂה, לְמַשֵּׁל, שֶׁהוּא כּוֹחַ
71 חִיצוֹנִי, וּמִתְאַחֵד עִם נְפֶשׁ
72 הַמְּשַׁכְּלֵת כִּיוֵן שְׁכוּחַ הַשָּׁכֵל הוּא
73 כּוֹחַ פְּנִימִי, הִרִי הוּא מֵאִוָּחַד עִם הַנֶּפֶשׁ
74 וְעַד כִּדִי כִּי שְׁכָמּוֹר הַנֶּפֶשׁ נִקְרָאת
75 'נֶפֶשׁ הַמְּשַׁכְּלֵת') וּבִגְלַל חֲכוּנוֹת אֵלֶּה
76 שֶׁל הַשָּׁכֵל, שֶׁבְּעַצְמָם הֵם יִתְרוֹנוֹת
77 וּמַעֲלוֹת, הַשָּׁכֵל מְעַלִּים (עַל-כֹּל-
78 פְּנִינִים בְּמִקְצָת) עַל הַרְצוֹן
79 הַעֲצָמִי שֶׁל עַצְמָם הַנֶּפֶשׁ לְעִשׂוֹת אֵת
80 מִצְוֹת ה', וְרַק בְּמִצְוֹת
81 ד'חוקים', שְׁאִין בְּהֵם
82 הַתְּרַבָּה וְהַתּוֹסַפֵּת דְּשָׁכֵל וְטַעַם וְגַם לְאַחַר שִׁירָדוֹ וְנִתְּנוֹ כְּצִוּוּיִים
83 מֵעֵשִׂים לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׂאָרוֹ לְמַעְלָה מֵטַעַם וְדַעַת, מִתְּגַלָּה עַצְמָם
84 הַנְּשֻׁמָּה.
85 וְעַל-פִּי-זֶה יֵשׁ לְבָאֵר הַשִּׁיבוֹת ד'חוקים' הַמִּצְוֹת שֶׁלְּמַעְלָה
86 מֵהַשָּׁכֵל לְאוֹתוֹת הַתְּקִיָּה 25 הַחֲקוּקוֹת בָּבֶן, שְׁמַעֲלַת ה'חוקים'

וידבר הוי' וגו' זאת חוקת התורה גו'

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 על 'עדות' ו'משפטים' קיום המצוות רק משום שזהו רצון ה' ללא
 2 'הרכבה' ותוספת של נימוקים שכליים היא בדוגמת יתרון המעלה של
 3 אותיות החקיקה על אותיות הפתיחה, שאינם דבר נוסף
 4 על האבן טובה, ובמילא אינם מעלימים עליה כמבואר לעיל.
 5 ובפרטיות יותר, בנוגע לשני
 6 האופנים בחקיקה עצמה,
 7 חקיקה סתם חקיקה רגילה
 8 וחקיקה של האותיות מעבר
 9 לעבר מצד לצד של האבן,
 10 שתי'חוקים' שבכללות לפחות
 11 באופן כללי יש להם אחיזה
 12 והם נתפסים לפחות במידה מסוימת
 13 בהבנה שכלית, הנה בחוקים
 14 השכל מעלים במקצת על-
 15 כל-פנים על הרצון העצמי
 16 של כל יהודי לקיים מצוות, ולא
 17 מתגלה בקיום חוקים אלה כל-
 18 פך עצם הנשמה, בדוגמת
 19 אותיות החקיקות באבן
 20 טובה שאמנם הן חקוקות ומהוות
 21 חלק בלתי נפרד מהאבן עצמה, ובכל
 22 זאת אלו הן אותיות שממשיכות
 23 במקצת את בהירות האבן
 24 טובה, שבמקום החקיקה
 25 של האותיות אינו מבהיק כל-
 26 פך כמו במקום שלא נחקקו בו
 27 אותיות.
 28 ואלו "זאת חקת התורה"
 29 (מצות פרה אדומה) שלמעלה
 30 לגמרי משכל, כמובא לעיל
 31 שבמצווה זו בפרט יש דברים שאינם
 32 מתקבלים בשכל, הרי זה בדוגמת
 33 אותיות החקיקות מעבר
 34 לעבר, שאין להן מקום
 35 אחיזה כלל, ואינן מעלימות
 36 כלל וכך בקיום מצווה זו, מצוות פרה
 37 אדומה, השכל לא פוגם כלל ברצון
 38 הטבעי של היהודי לקיים מצוות, כיוון
 39 שאין לה כל תפיסת מקום בשכל.
 40 ד) והנה מבאר ב'לקוטי
 41 תורה'² במאמר הנזכר בפירושו
 42 לשון הכתוב "זאת חקת
 43 התורה" על פי חסידות, שעל-ידי
 44 מצות פרה אדומה שהיא

45 'חוקה', מצווה שלא מובנת בשכל האנושי, תמשיכו למעלה, כלומר
 46 תגרמו המשכה והתגלות מלמעלה שתאיר למטה בבחינת אותיות
 47 החקיקה של התורה, התורה כפי שהיא דבר אחד ממש עם
 48 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו להיות משם ממש מהבחינה הנעלית הזו של
 49 אותיות החקיקה יורד ונמשך
 50 מלמעלה למטה להתגלות בבחינת
 51 אותיות הפתח כו', כפי שהתורה
 52 התלבשה באותיות הכתיבה וירדה
 53 למטה ותינו הסיבה לכך שהדבר
 54 נפעל על-ידי קיום מצוות פרה אדומה
 55 הוא לפי שמצות פרה אדומה
 56 היא פללות התורה כו'
 57 (פנזכר לעיל סעיף א שלכן
 58 נאמר בה "זאת חוקת התורה" ולא
 59 "זאת חוקת הפרה").
 60 ומזה מובן, שגם ענין
 61 ה'חוקים' כפשוטו שב"זאת
 62 חקת התורה", העובדה שמצווה
 63 זו אינה מובנת בשכל האדם אלא
 64 גזרה היא מלפני, אין לה
 65 רשות להרהר אחריה, צריך
 66 להיות נמשך בכל מצות
 67 התורה כולל גם מצוות אלה שכן
 68 ניתן להבין ולקלוט בשכל האנושי, כפי
 69 שממשיך ומבאר.
 70 ויובן על-פי מה שכתב בבוד-
 71 קדושת מורי'חמי אדמו"ר
 72 הרבי הרי"צ בפאמר שאמר
 73 ב"ב תמוז דשנת הגאולה"²⁶
 74 שנת תרפ"ז בה יצא ממאסר ברוסיה
 75 ולאחרי שמקדים ומבאר תחילה
 76 באותו מאמר שמצות הוי'
 77 נקראות בתורה ובדברי חכמינו ז"ל
 78 בכמה שמות, כמו 'עדות'
 79 'חוקים' ו'משפטים'. ומבאר
 80 הרבי הרי"צ במאמר הנזכר,
 81 ש'משפטים' הן מצות שעל-
 82 פי השכל כו' וגם השכל של
 83 האדם מסכים למצוות אלו ו'חוקים'
 84 הן שאינן על-פי הטעם, כפי-
 85 אם גזרת הפתוח, למעלה
 86 מהשכל, וכדאיתא וכפי שמובא
 87 ברש"י (על פסוק "זאת חקת
 88 התורה") לפי שהשטן

(26) ד"ה הוי' לי בעוזרי תרפ"ז פ"ג (סה"מ תרפ"ז ע' רג).

שבת פרשת חוקת, יו"ד תמוז, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ואומות העולם מונין את ישראל כו' לגבי קיום מצווה
 2 זו, לפיכך כתב בה חוקה כו', ועל כך אומר הרבי הרי"צ במאמר
 3 שעבודת האדם היא אשר קיום המצוות השכליות יהיה
 4 בקבלת עול דוקא לא בגלל שהדבר מתחייב על פי השכל האנושי אלא
 5 מתוך קבלת עול מלכות שמים וקיום
 6 גזירת הכתוב כמו המצוות שהן
 7 'חוקים'. והינו, דמצוות
 8 שמושגות ומובנות על-פי
 9 השכל, הנה זה שמקומן
 10 הסיבה לכך שהיהודי מקיים מצוות
 11 אלו בפועל אינו לפי שהשכל
 12 מתייב אותן, כפי-אם להיותן
 13 מצוות ה' כו' וכמוכן בכך האדם
 14 עובד את ה' באופן יותר פנימי ועמוק
 15 שהרי בקיום המצוות באופן כזה,
 16 מתוך קבלת עול, יש ביטול של
 17 המציאות האישית הרבה יותר מאשר
 18 בקיום המצוות משום שכך מחייב גם
 19 שכל האדם.
 20 ויש לומר שזהו הטעם
 21 הפנימי שמביא הרבי הרי"צ
 22 ומציין לפירוש רש"י על
 23 פסוק "זאת חקת התורה"
 24 גנוסף לך שזוהי פרשת
 25 השבוע הסמוך לענין
 26 הגאולה בי"ב בתמוז. וכותב
 27 במפורש התיבות "זאת חקת
 28 התורה", שמתרגמין "דא
 29 גזרת אורייתא", זו גזירת התורה,
 30 שרומז לגזרה על התורה,
 31 הגזירה שגורו הנכרים שלא ללמוד
 32 תורה, כפי שהיה גם בתקופת המאסר
 33 והגאולה של הרבי הרי"צ ברוסיה
 34 בשנת תרפ"ז כמובא בספרים²⁷
 35 כמו שכתב ה'מגן אברהם' בשולחן
 36 ערוך' לגבי ימים שנקבעו כתעניות:
 37 "כתב התניא ביום הששי פרשת חוקת
 38 נהגו יחידים להתענות שבאותו היום
 39 נשרפו כ' קרונות מלאים ספרים בצרפת
 40 ולא קבעו אותו בימי החודש מפני
 41 שמתוך שאלת חלום נודע להם שיום
 42 הפרשה גורם גזירה התורה זאת חוקת

התורה מתרגמין 'דא גזירת אורייתא'. וגם בשנת ת"ח נחרבו שני קהילות
 גדולות באותו היום כמו שכתוב בסליחות שחיבר בעל ה'שפתי כהן',
 שפוננתו של הרבי הרי"צ בציטוט דברי רש"י אלו בפרשת חוקת היא
 להביא ראיה למה שכתוב בהמשך הענין במאמר הנזכר שגם
 מצוות שכליות צריך לקיים
 בקבלת עול כמו 'חוקים' ולא
 משום שמצוות אלו מתקבלות ומובנות
 בשכל, כי מהפירוש ד"זאת
 חקת התורה" שמצוות פרה
 אדומה היא קללות התורה
 והתוכן שלה מבטא את התוכן הכללי
 של כל המצוות, מוכח - שכל
 המצוות, שהם הפירוש של
 כללות התורה, צריך לקומן מתוך
 קבלת עול (שלמעלה
 מהשכל לגמרי מתוך ביטול
 מוחלט של השכל) כמו
 שמקומים את ה'חוקה'
 ד'פרה אדומה' שהיא הקלל
 מתוך קבלת עול מוחלט, שגרי
 הפירוש באים מן (ודומים
 אל) הקלל.
 והבאור בזה, דאף שהחלוקה
 של המצוות דש'לשה הסוגים
 'עדות' 'משפטים' ו'חוקים'
 היא על-פי תורה, הינו
 שהתורה עצמה אומרת שיש
 מצוות שאין להן טעם
 ונקראות בשם 'חוקים', ויש
 מצוות שיש להן טעם
 ונקראות (בתורה) 'עדות'
 ו'משפטים', וכיוון שהתורה עצמה
 קבעה את החלוקה הזו ברור שזו
 חלוקה אמיתית ונכונה ונמצא,
 שרצון התורה עצמה הוא
 שקיום המצוות ד'עדות' יהיה
 בתור עדות על ענינים
 שונים²⁸ כמו למשל חג הפסח
 שהוא עדות על יציאת מצרים, וקיום
 המצוות ד'משפטים' מצוות
 המובנות בשכל כמו כיבוד אב ואם
 וכד' יהיה מצד חיוב השכל²⁹,

1 ואומות העולם מונין את ישראל כו' לפיכך כתב
 2 בה חוקה כו', שעבודת האדם היא אשר קיום
 3 המצוות השכליות יהיה בקבלת עול דוקא כמו
 4 המצוות שהן 'חוקים'. והינו, דמצוות שמושגות
 5 על-פי השכל, הנה זה שמקומן אינו לפי
 6 שהשכל מתייב אותן, כפי-אם להיותן מצוות ה'
 7 כו'. ויש לומר שזהו הטעם הפנימי שמביא
 8 ומציין לפירוש רש"י על פסוק "זאת חקת
 9 התורה" גנוסף לך שזוהי פרשת השבוע
 10 הסמוך לענין הגאולה. וכותב במפורש התיבות
 11 "זאת חקת התורה", שמתרגמין "דא גזרת
 12 אורייתא", שרומז לגזרה על התורה, כמובא
 13 בספרים²⁷, שפוננתו להביא ראיה למה שכתוב
 14 בהמשך הענין שגם מצוות שכליות צריך לקיים
 15 בקבלת עול כמו 'חוקים', כי מהפירוש ד"זאת
 16 חקת התורה" שמצוות פרה אדומה היא קללות
 17 התורה, מוכח - שכל המצוות, שהם הפירוש,
 18 צריך לקומן מתוך קבלת עול (שלמעלה מהשכל
 19 לגמרי) כמו שמקומים את ה'חוקה' ד'פרה
 20 אדומה' שהיא הקלל, שהרי הפירוש באים מן
 21 (ודומים אל) הקלל.

(27 תניא - הובא במג"א או"ח סו"ס תקף. 28) וכמפורש בכתוב (תשא לא, יג) אך את שכתותי תשמורו כי אות היא גו'; (אמור כג, מג) למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי גו'. ובכ"מ. - ולהעיר מב"ח וש"ע אדה"ז ריש הל' סוכה. ועד"ז בציצית, תפילין כו'. 29) להעיר מח' פרקים להרמב"ם פ"ו (הובא בדרמ"צ פד, ב), שהרעות שהן רע גם מצד השכל צריך

וידבר הוי' וגו' זאת חוקת התורה גו'

ביאור בדרך אפשר

1 הנה הא גופא זה עצמו ש'מצות שקליות צריכות להעשות
 2 מצד הטעם והאדם כן אמר לדעת את טעם המצווה ולקיים את המצווה
 3 מתוך ידיעה והכרה שיש לה טעם מובן בשכל, זה עצמו צריך להיות
 4 בדרך קבלת-עול, הינו שקיום המצוות הללו, מסוג 'משפטים', צריך
 5 להיות רק בגלל ש'הקדוש-
 6 ברוך-הוא גזר שקיים מצות
 7 אלו יהיה מצד הטעם³⁰ ולא
 8 שהטעם השכלי הוא הסיבה לקיום
 9 המצווה, ולא שמצוות המובנות בשכל
 10 האדם מקיים בתוספת טעם ועניין אלא
 11 רק משום שכך גזר הקדוש-ברוך-הוא
 12 שיקיימו מצוות אלו מצד הטעם.
 13 וכן הוא לא רק לגבי אופן קיום
 14 המצוות אלא גם בנוגע למצות
 15 גופא עצמן, שגם הרצון
 16 העליון רצונו של הקדוש-ברוך-הוא
 17 שבמצות ד'עדות'
 18 ו'משפטים' הוא רצון עצמי
 19 רצון שמקורו בקדוש-ברוך-הוא בעצמו
 20 שלמעלה מחכמה, כפי שגם
 21 בכוחות הנפש כוח הרצון נעלה מכוח
 22 השכל, אלא (גם זה העובדה
 23 שהרצון העצמי במצוות אלו מחלבש
 24 בשכל) "גזרה היא מלפני"
 25 שהרצון העצמי שבמצות אלו
 26 שבעצם נעלה מהשכל והחכמה
 27 יתלבש גם בטעם ושכל.
 28 וזהו הטעם הפנימי למה
 29 שכתוב במצוות פרה אדומה "זאת
 30 חקת התורה" (הגם שפרה
 31 אדומה היא פללות המצוות,
 32 שענינו רצון העליון, ואלו
 33 תורה היא חקמה ונתבאר לעיל
 34 שהרצון הוא למעלה מהחכמה, ולמה
 35 אם כן נאמר על פרה אדומה שהיא
 36 חוקת "התורה", ולא לשון אחר
 37 שמייחס אותה למצוות), אלא ההסבר
 38 הוא פדי להגיש שענין הגזרה שבקיום המצוות הוא לא רק
 39 מצד המצוה שב'עדות' ו'משפטים', היינו בגלל שהם הרצון

ביאור בדרך אפשר

העליון, אלא גם התורה שבהם, הינו מה שנמשכו בחכמה
 ושכל (ועד גם השכל גופא עצמו), למרות שלכאורה בזה מודגש
 עניין ההכנה וההשגה, הרי זה ענין של "חקת", "גזרה היא
 מלפני".
 (ה) אך עדין גם לאחר הביאור
 שמצוות פרה אדומה היא 'חוקת
 התורה' במובן זה שגם קיום המצוות
 המובנות בשכל צריך להיות מתוך
 ביטול וקבלת עול צריך להבין,
 איך שיהי ייתכן שענין השכל
 שבמצוות אלה יהיה גם הוא מצד
 קבלת-עול, הרי שכל וקבלת-
 עול הם שני הפכים הסותרים זה
 לזה שהרי הכנה והשגה שכלית קשורה
 במציאות של האדם, ואילו קבלת עול
 עניינה ביטול המציאות האישית כלפי
 הרצון העליון?
 אך על זה על השילוב המיוחד הזה
 בין שכל וקבלת עול בקיום המצוות
 המובנות בשכל נאמר "זאת חקת
 התורה", שזהו ענין של
 חקיקה מעבר לעבר חקיקה
 שפועלת על כל המציאות ותודרת בה
 לעומק (פנזפר לעיל סעיף ג'
 לענין 'אותיות החקיקה' כפי שהוא
 בנפש האדם), כפי שממשיך ומבאר.
 ובהקדים, שמהתרון והמעלה
 של חקיקה מעבר לעבר על
 חקיקה סתם, הוא לא רק
 בנוגע לאותיות החקיקות
 בפני עצמן (שבחקיקה מעבר
 לעבר אין להן מקום אחיזה
 באבן כו' והדבר מוכיח על מעלה
 מיוחדת כאותיות כשלעצמן), אלא
 גם בשכיכות לדבר הנחקק שבו
 האותיות חקוקות, גם לגבי יש
 לאותיות החקיקה מעלה ויתרון,
 שבהחקיקה סתם, כמו באותיות
 פעולת החקיקה היא רק בחלק החיצוני של האבן ואילו

לומר ע"ז "אי אפשר". וראה בארוכה לקו"ש ח"ז ע' 17-18. חט"ז ע' 248. ובוהן יובן מה שאמרו (עירובין ק, סע"ב) "אלמלי לא ניתנה תורה (ח"ו*) היינו למדים צניעות מחתול וגזל מנמלה כו" - דלכאורה, למאי נפק"מ. (30) שלכן גם במשפטים אמרו "לפניהם ולא לפני עו"כ, ואפי"י.. דנין אותו כדיני ישראל" (רש"י ר"פ משפטים).

(* ראה תורת מנחם - רשימת היומן ע' שלו. וש"נ.

שבת פרשת חוקת, יו"ד תמוז, ה'תשכ"ה

לא

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 בחלק האבן הפנימי יותר, שמתחת לאותיות, אין לאותיות שום פעולה
 2 והשפעה, מה-שאיין-בן בתקיקה מעבר לעבר, הגה פל
 3 מציאותו של הדבר הנחקק נעשית חדורה לגמרי
 4 (דורכגעדרונגען דורך און דורך חדורה בכל העומק, מן הקצה אל
 5 הקצה) מהענין שתוקקים בו
 6 והאבן כולה, בכל המציאות שלה ובכל
 7 השכבות שלה, היא אבן שחוקקות בה
 8 אותיות.
 9 ומזה מהאמור לעיל שהיתרון של
 10 'אותיות החקיקה' החוקקות מעבר
 11 לעבר מתבטא גם בדבר שבו האותיות
 12 חוקקות מוכן, שהשכיכות
 13 "זאת חקת התורה"
 14 לתקיקה מעבר לעבר שחודרת
 15 בכל המציאות כולה, היא לא רק
 16 מצד ענין הקבלת עול'
 17 שבקיום החוקה ד'פרה
 18 אדומה', שאין לה מקום
 19 בשכל פלל (פנזפר לעיל),
 20 אלא גם מצד האיש
 21 הישראלי היהודי המקיים את
 22 המצווה שבו חקוק ענין
 23 הקבלת עול', שתקיקה זו
 24 חודרת את כל מציאותו וכל
 25 כולו, כל פרט ופרט שבו, נעשה חדור
 26 בקבלת עול מלכות שמים וביטול
 27 לרצון העליון, וכפי שממשיך ומפרט.
 28 והענין פנה, שדבר שנחקק
 29 באדם באופן של חקיקה רגילה,
 30 בדוגמת אותיות החקיקות
 31 באבן טובה, הגה אף שהדבר
 32 אכן נחקק בתוכו בפנימיותו
 33 (ולא כמו אותיות הפתיכה
 34 שכתובות על גבי הקלה
 35 ונשארו מעליו), מפל-מקום אין
 36 זה מגיע וחודר עד לעצם שלו
 37 ממש, ואז הגה פשם שאינו
 38 מגיע עד לעומק היותר פנימי
 39 ולא חודר לרובדים העמוקים והפנימיים
 40 ביותר של נפשו, כמו כן אינו
 41 נקלט ונקבע היטב
- (איינגעקארבט חרוט ונקלט עמוק) גם אפילו בפחות החיצוניים
 וגם בהם, במוכן מסוים, הדבר נשאר מעליהם ולא חודר בפנימיותם. אמנם,
 ענין הקבלת עול', להיותו חקוק אצל איש ישראלי כל יהודי
 מעבר לעבר בכל המציאות שלו, הינו בכל עצמותו ולא רק בפרט
 מסויים וברובד מסויים, הרי הוא
 נמשך גם בפחות הכי
 חיצוניים, כיון שכל פחות
 האדם שכיכים לעצם שלו³¹
 וכשהדבר נוגע בכל עצמותו, הרי זה
 חודר ונוגע גם לצדדים הכי חיצוניים
 של המציאות שלו. וזהו הענין
 שתקיקה מעבר לעבר מן הקצה
 אל הקצה ממש, הינו, מהעומק
 היותר פנימי עד לחיצוניות
 הכי רחוקה וכל הבחינות וכל
 המדרגות חדרות בקבלת עול הוו
 לגמרי. ולכן פועל הקבלת
 עול' גם על פה השכל³²
 (והפעולה היא שגם בהכנת
 המצות ד'עדות' ומשפטים'
 לא תהיה נפרת מציאות
 השכל בפני עצמו, אלא כפי
 שהוא מצד הגירה היא
 מלפני"), כיון שעצם הנפש
 כולל ופועל על כל הפחות
 ובוה מיושבת גם השאלה שנשאלה
 לעיל איך יתכן שהקבלת-עול תשפיע
 על השכל והרי הם שני הפכים,
 והביאור הוא שהקבלת-עול הוא
 כאותיות החקוקות מעבר לעבר ולכן
 ההשפעה שלה היא על עצם הנפש
 ועצם המציאות, כולל השכל שגם הוא
 נמשך מהעצם ומושפע מהעצם.
 ו) ועל-דרך-זה בדומה לאמור
 לעיל אודות השילוב הייחודי בין שכל
 וקבלת עול במצוות המובנות בשכל
 הוא במצנת פרה אדומה
 עצמה שהיא מצווה שלמעלה
 מהשכל, שעליה נאמר "זאת
 חקת התורה", בחינת חקיקה
 מעבר לעבר, וגם בה ישנו שילוב
- בתקיקה מעבר לעבר, הגה פל מציאותו של
 הדבר הנחקק נעשית חדורה לגמרי
 (דורכגעדרונגען דורך און דורך) מהענין
 שתוקקים בו. ומזה מוכן, שהשכיכות ד"זאת
 חקת התורה" לתקיקה מעבר לעבר, היא לא רק
 מצד ענין הקבלת עול' שבקיום החוקה ד'פרה
 אדומה', שאין לה מקום בשכל פלל (פנזפר
 לעיל), אלא גם מצד האיש הישראלי שבו חקוק
 ענין הקבלת עול', שתקיקה זו חודרת את כל
 מציאותו. והענין פנה, שדבר שנחקק באדם
 בדוגמת אותיות החקיקות באבן טובה, הגה אף
 שהדבר נחקק בתוכו (ולא כמו אותיות הפתיכה
 שכתובות על גבי הקלה), מפל-מקום אין זה
 מגיע עד לעצם שלו ממש, ואז הגה פשם שאינו
 מגיע עד לעומק היותר פנימי, כמו כן אינו
 נקלט ונקבע היטב (איינגעקארבט) גם בפחות
 החיצוניים. אמנם, ענין הקבלת עול', להיותו
 חקוק אצל איש ישראלי מעבר לעבר, הינו בכל
 עצמותו, הרי הוא נמשך גם בפחות הכי
 חיצוניים, כיון שכל פחות האדם שכיכים לעצם
 שלו³¹. וזהו הענין שתקיקה מעבר לעבר, הינו,
 מהעומק היותר פנימי עד לחיצוניות הכי
 רחוקה. ולכן פועל הקבלת עול' גם על פה
 השכל³² (שגם בהכנת המצות ד'עדות'
 ומשפטים' לא תהיה נפרת מציאות השכל בפני
 עצמו, אלא כפי שהוא מצד הגירה היא
 מלפני"), כיון שעצם הנפש כולל ופועל על כל
 הפחות.
- ו) ועל-דרך-זה הוא במצנת פרה אדומה
 עצמה, שעליה נאמר "זאת
 חקת התורה", בחינת חקיקה מעבר לעבר,
 בחינת חקיקה מעבר לעבר,

(31) ראה עד"ז קונטרס העבודה פ"ה (ע' 33), שדוקא בחי' היחידה - עם היותה מופשטת לגמרי ואין לה שום אחיזה כלל בכחות הפנימיים, נמצאת היא בכל הכחות ופועלת גם על החומריות דנה"ב (משא"כ בחינת חי'). עיי"ש באריכות.
 (32) ואדרבה: דוקא בזה שהקב"ע פועל גם על השכל, מתבטא שהוא חקוק בעצם נפשו.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 מעין זה שקיומה הוא (לא רק בכח המעשה שלו של האדם
2 מצד קבלת-עול, אלא) באופן שהאמונה שהיא היסוד לקיום
3 המצוות וה'קבלת עול', ביטול המציאות האישית שלמעלה מהשכל
4 פועלים גם על השכל שבו, שלא יתרה מחשבות של תמיהות
5 על מהותה ועניינה של מצווה זו
6 ("אין לה רשות להתרה שקיומה הוא (לא רק בכח המעשה שלו מצד
7 אתריה")³³, ועד שמקיים קבלת-עול, אלא) באופן שהאמונה וה'קבלת
8 אותה בחיות ובשמחה, כמו עול' שלמעלה מהשכל פועלים גם על השכל
9 מצוה שמוכנת בשכל האנושי שבו, שלא יתרה ("אין לה רשות להתרה
10 וההבנה גורמת לאדם נועם ועריבות אתריה")³³, ועד שמקיים אותה בחיות ובשמחה,
11 בקיום המצווה, כך הוא מקיים בחיות כמו מצוה שמוכנת בשכל,
12 ובשמחה גם מצווה זו שלמעלה מטעם ועל-פי-זה יש לומר, שהענין
13 ודעת ואין לו בה שום הבנה. שפירה אדומה היא פללות
14 ועל-פי-זה יש לומר, שפירה אדומה היא פללות לא רק מצד
15 התורה, הוא לא רק מצד ה'חוקה' שבה (פנזכר לעיל סעיף
16 ד), אלא גם בזה שה'קבלת עול' פועל על השכל. אלא,
17 שהמצוה ד'פירה אדומה' מצד עצמה, מניין שאינה מלוכשת בטעם,
18 מעולה וצריך לקיים גם מצוות ה'קבלת עול' שבה על השכל היא באופן פללי
19 (בבחינת שלילה), שלא יתרה, ומזה נמשך אחר-כך בפירטי המצוות,
20 שה'קבלת עול' פועל על השכל. אלא, על השכל שישגי כפי הרצון.
21 זה מתאים גם עם פירטי עניני ה'חוקה' ד'פירה אדומה'
22 (שחלוקה גם משאר ה'חוקים', פנזכר לעיל סעיף א), שיש בה שני
23 הפכים, שעשיתה חוץ לשלש מחנות, וביתד עם זה, והנה אל נכח פני אהל מועד"³⁴,
24 והינו, שמצד העצם של איש ישראל, בחינת תקיקה מעבר לעבר,
25 הנה אפילו בשעה שנמצא חוץ לשלש מחנות, הרי הוא מתפון ורואה פתחו של
26 היכל³⁵. ויש לקשר זה עם המבאר ב'לקוטי תורה' שמה שכתוב
27 בפירה אדומה "זאת חקת התורה" הוא מצד ה'רצוא ושוב' שבה
28 (פנזכר לעיל סעיף א), פי ה'רצוא' לצאת מגדר הפלים
29 והשכל, שאלה הם המצוות שאינם נמשך על השכל האנושי
30 שישגי ויבין ויקלוט כפי הרצון העליון האלוקי.
31 זה שכל פרטי הכוחות של האדם, כולל כוח השכל, יהיו מושפעים
32 מהקבלת-עול הקשורה בעצם הנפש, מתאים גם עם פירטי עניני ה'חוקה' ד'פירה
33 (שחלוקה גם משאר ה'חוקים', פנזכר לעיל), ועד יסכים, פנזכר לעיל), ועד

(33 ראה לקו"ש ח"ג ע' 898. 34 פרשתנו שם, ד. 35 פירש"י עה"פ.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שְׁפוּעַל הַבְּרוּר הַהִפְרָדָה שֶׁל הַטּוֹב מֵהֵרַע וְהֵעֲלֵאתוֹ לְקִדּוּשָׁה גַם חוּץ
2 לְשֵׁלֶשׁ מַחְנֹת הַיַּיִנוּ בִּירוּר גַּם שֶׁל הַמָּקוֹם הַנְּחֹת, בִּיחּוּר, וּמִטְהָר
3 טוֹמְאָת מֵת שֶׁהִיא טוֹמְאָה חֲמוּרָה בִּיחּוּר "שְׁלֹמֶטָה מִטְהָ
4 מְנַגְּה" ³⁶, כַּמְבֹאָר בְּבִבְלָה וְחֲסִידוֹת שֶׁהִקְלִיפוּת, הַכּוֹחוֹת שֶׁמֵּחוּץ לְקִדּוּשָׁה
5 הַמְּכֻסָּת עַל הָאוּר הָאֱלוּקִי כִשֶׁם
6 שֶׁהִקְלִיפָה מְכַסֶּה עַל הַפְּרִי, נִחְלָקוֹת
7 לְשֵׁתֵי דְרוֹגוֹת כְּלִיּוֹת, קְלִיפַת נוֹגַהּ,
8 לְשׁוֹן אוֹר, שִׁישׁ בַּה תְּעֻרֹבֶת טוֹב וְרַע,
9 וְקִלְיֹפֹת טְמֵאוֹת לְגַמְרֵי שֶׁאֵינן בְּהֵם טוֹב
10 כִּלְל, וְעַל כֵּךְ מְבֹאָר (בִּיאֲגַרֵת הַקּוֹדֶשׁ) ⁴
11 שֶׁבִּסְפָר הַתְּנִיָּא) שֶׁהִקְרַבְנוֹת הַנְּעֻשִׁים
12 בַּפְּנִים מְבַרְרִים אֶת קְלִיפַת נוֹגַהּ וְאֵילוֹ
13 פָּרָה אֲדוּמָה הַנְּעֻשִׂית בַּחוּץ מִטְהָרָת
14 וּמְבֹרַרֵת טוֹמְאָה שְׁלֹמֶטָה מִטְהָרֵת
15 נוֹגַהּ (וּכְמְבֹאָר שֶׁם, "נֹדַע מְזוּהָר
16 הַקּוֹדֶשׁ וְהָאוֹרִיז"ל טוֹד הַקְּרַבְנוֹת שֶׁעַל
17 גְּבֵי הַמְּזֻבַּח הֵן בַּחֲ"י הֵעֲלֵאת מִיַּד-
18 נוֹקְבִין מִנְּפֶשׁ הַבְּהֵמִית שֶׁבְּנוֹגַהּ אֵל
19 שְׂרֵשֵׁן וּמְקוֹרֵן הֵן בַּחֲ"י ד' חַיּוֹת
20 שֶׁבְּמִרְכַּבָּה הַנּוֹשָׂאוֹת אֶת הַכֶּסֶף פְּנֵי שׁוּר
21 וּפְנֵי נֶשֶׁר וְכוּ'... אֲכַן בְּשִׂרְיַת הַפְּרָה
22 אֲדוּמָה הֵנָּה עַל יַדֵּי הַשְּׁלֵכֶת עֵץ אֲרוֹ
23 וְאוֹזֹב וְכוּ' וְנִתְּנָת מֵיִם חַיִּים אֵל הָאֶפֶר
24 נִקְרָא בְּשֵׁם קִדּוּשׁ מִי חֲטָאת בְּמִשְׁנֵה
25 וְהִיא בַּחֲנִינֵת קֹדֶשׁ הַעֲלִיּוֹן... וְלֹזֶאֶת
26 מִטְהָרֵת טוֹמְאֵת הַמֵּת אִף שֶׁהוּא אֲבִי
27 אֲבוֹת וְכוּ' וְלִמְטָה מִטְהָר מְנוּגָה").
28 ז) וַיֵּשׁ לֹאמֹר שְׂזוּהֵי גַם
29 הַשְּׂיִכּוֹת דְּפָרְשֵׁת "חֻקַּת" לְחַג
30 הַגְּאֻלָּה שֶׁל הַרְבֵּי הַרִּי"צ מִמְּאֹסְרוֹ
31 בְּיוֹם י"ב תְּמוּז, שְׁלֹכֵן קוֹרִין
32 אוֹתָהּ אֶת פֶּרֶשֶׁת חוֹקַת (בְּכַמְּהָ
33 וְכַמְּהָ שָׁנִים) בְּשִׁבְעַת (עֲלֵיהָ נֹאמֵר
34 בְּזוּהָר דְּמִיָּנָה מִתְּבַרְכִּין פּוֹלְהוֹ
35 יוֹמִין ³⁷ שֶׁמִּמֶּנָּה מִתְּבַרְכִּים כֹּל הַיָּמִים
36 שֶׁל הַשְּׁבֻעַ) שְׁלֹפְנֵי י"ב תְּמוּז,
37 וְעַל-כֵּל-פָּנִים בְּסִמְיֻכּוֹת לְג'
38 תְּמוּז, שְׁאֵז הַתְּחִילָה הַגְּאֻלָּה
39 (חֻפְשָׁה נִתְּנָה לוֹ לְצֵאת מִבֵּית
40 הָאֲסוּרִים, עַל מִנֵּת הַיִּשְׁלַח לְעִיר גְּלוּתוֹ לְשֹׁלֹשׁ שָׁנִים וְלִמְעֻשָׁה שׁוֹחֲרֵי בִי"ב
41 תְּמוּז), וְעַד שֶׁגַּם בְּמִצְרַיִם דִּי"ב תְּמוּז הָרֵאשׁוֹן שֶׁל שְׁנַת תְּרַפ"ז

42 עֲצֻמָּה הוֹבָא פִּירוּשׁ רַש"י עַל פְּסוּק "זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה"
43 (פְּנִינָה לְעֵיל סְעִיף ד').
44 וְהַעֲנִין בְּזָה, פִּירוּשׁ שְׁכַבּוּד-קְדוּשַׁת מוֹרֵי-וְחָמֵי אֲדָמוֹר
45 בְּעַל הַשְּׂמִחָה וְהַגְּאֻלָּה, הִנֵּה חֲדוּר כֹּל יָמָיו בְּעַבְדָּה
46 ד' מְסַרְת נְפִשׁ' עַל כֹּל עֲנִינֵי יְהוּדוֹת
47 בְּפוּעַל, וּבְיַחַד עִם זָה, הִיוּ
48 כֹּל עֲנִינָיו בְּתַכְלִית
49 הַהֲתִישְׁבוֹת מִחוּץ יִיטוֹב הִדְעַת וְעַל
50 פִּי הַשְּׁכַל. וְאֵפִילוֹ "הַעֲבֹדָה
51 הַגְּדוּלָּה אֲשֶׁר עֲבַדְתִּי
52 בְּהַרְבֵּצַת תּוֹרָה וְחֻזוֹק
53 הַדָּת" ³⁸, כִּלְשׁוֹנוֹ בְּמִכְתָּבוֹ לִי"ב
54 תְּמוּז תְּרַפ"ח, שְׁבַגְלָלָה הִנֵּה
55 הַמְּאָסֵר לְפָנֵי י"ב תְּמוּז, הִנֵּה
56 אִף שְׁעַבְדָּה זוֹ לֹא הִנֵּה לָהּ
57 מְקוֹם עַל-פִּי שְׁכַל, אֵפִילוֹ לֹא
58 עַל-פִּי שְׁכַל דְּקְדוּשָׁה, וּבָאָה
59 בְּגִלּוּי מִצַּד הַעֲבֹדָה ד' מְסִירַת
60 נְפִשׁ' בְּפוּעַל שְׁלֹמֶטָה לְגַמְרֵי
61 מְמִדֵּית הַשְּׁכַל, הַיַּיִנוּ תוֹךְ
62 הַתְּעֻלוֹת מִחוּלְמַת מְגִדֵּי הַשְּׁכַל, אִף-
63 עַל-פִּי-כֵן הִיָּתָה עֲבֹדָה
64 מְסוּדָּרֶת וּמְאֹרְגָנָת בְּתַכְלִית
65 וּבַהֲתִישְׁבוֹת מִלֵּאָה (אִף שְׁטַבְע
66 הָאֲדָם הוּא שְׁבִשְׁעָה שְׁעוֹמֵד
67 בְּתַנּוּעָה שֶׁל מְסִירַת נְפִשׁ'
68 אֵינן מְקוֹם אֲצִלוֹ לְחֻשְׁבוֹנוֹת
69 וְכִיּוֹצֵא בְּזָה אֵלָּא מִתְּנַהֵג לִמְעַלָּה
70 מְמִדֵּיהָ וְהַגְּבֵלָה לְגַמְרֵי), וְהִיָּתָה
71 פְּעִילוֹתוֹ שֶׁל הַרְבֵּי הַרִּי"צ שֶׁנְּעֻשָׂתָה
72 בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ מְחוּשְׁבָּת
73 וְעֲרוּכָה בְּאוֹפֵן שְׁהַרְבֵּצַת
74 הַתּוֹרָה וְחֻזוֹק הַדָּת תְּהִיָּה
75 בְּמִדָּה הַיּוֹתֵר גְּדוּלָּה בְּשִׁלּוּב
76 מִיחֻד שֶׁל מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ וַיִּצְיָא מִכֹּל
77 הַגְּדֻרִים בִּיחּוּד עִם עֲבֹדָה מְאֹרְגָנָת
78 וּמְסוּדָּרֶת הַיִּטֵּב.
79 וְעַל-פִּי מַה שְׁכַתוֹב בְּפִירוּשׁ
80 רַש"י בְּפָרְשֵׁתוֹ ³⁹ פֶּרֶשֶׁת חוֹקַת
81 בִּישׁוּב הַסְּתִירָה לְכַאוּרָה שֶׁפִּעַם נֹאמֵר שֶׁמֶשׁ שֶׁלַח מְרַגְלִים וְפִעַם נֹאמֵר שֶׁבִּי
82 יִשְׂרָאֵל שֶׁלַחוּ מְרַגְלִים שְׁ"מִשָּׁה הוּא יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל הֵם מִשָּׁה,

(36) ראה תניא אגה"ק סכ"ח. דרך מצוותיך קיא, ב. 37) זח"ב סג, ב. פח, א. 38) לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו לחגיגת יב תמוז הראשונה - בשנת תרפ"ח (נדפס בסה"מ תש"ח ע' 263. ולאח"ז ח"ב ע' פ). 39) כא, כא. - וראה בארוכה לקו"ש חל"ג ס"ע 134 ואילך. 40) לכאורה "לומר לך.. הכל" - אינו נוגע להבנת פשוטו של מקרא? אלא שמתרץ ומבאר למה שינה הכתוב - שזהו "לומר לך" - כולל גם "בן חמש" - כי כן הוא גם בפשטות הדברים (ובעולם העש"י הגשמי - לעומת

ביאור בדרך אפשר

- 1 לומר לך⁴⁰ שְׁנַיִם הַדּוֹר הוּא
- 2 כָּל הַדּוֹר, כִּי הַשְּׁנַיִם הוּא
- 3 הַכֹּל, מוֹבָן, שֶׁפֶחַ זֶה לַפְּעוּל
- 4 מִתּוֹךְ שִׁילּוּב זֶה שֶׁל מַסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִצַּד
- 5 אֶחָד וְסִדּוּר וְהַתִּישׁוּבוֹת מִצַּד שֵׁנִי, גִּוְתָן
- 6 כְּבוֹד־קְדוּשַׁת מוֹרֵי־וְחָמִי
- 7 אֲדַמּוּ"ר לְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
- 8 וְעַד אֲפִילוֹ לְמִי שֶׁ(רַק) בָּשָׂם
- 9 יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה⁴¹ מִי שֶׁהִיֹּתוּ נִקְרָא
- 10 בְּשֵׁם 'יִשְׂרָאֵל' הוּא אֲצִלוֹ כִּינּוּי בִלְבַד

ביאור בדרך אפשר

- 11 ושייכותו הפנימית לדבר לא נראית
- 12 בגלוי. וְכַאֲשֶׁר גִּלְתָּ בְּדַרְךְךָ
- 13 שְׁסָלֵל לָנוּ הַרְבֵּי בַעַל הַגְּאוּלָּה,
- 14 יִשְׁנֶה הַהֶבְטָחָה שְׂיִקְוִים מֶה
- 15 שְׁפָתוֹב⁴² יְהִי ה' אֱלֹהֵינוּ
- 16 עֲמָנוּ כְּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ
- 17 אֵל יַעֲזָבֵנוּ וְאֵל יִטְשֵׁנוּ, כִּפִּי
- 18 שאמר הרבי הרי"צ עצמו לגבי מאסרו
- 19 ונאולתו, וְלִכְל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה
- 20 אֹר⁴³ בְּרוּחָנִיּוֹת וְנִשְׁמֵיּוֹת⁴⁴.

1 כִּי הַשְּׁנַיִם הוּא הַכֹּל, מוֹבָן, שֶׁפֶחַ זֶה גִּוְתָן
 2 כְּבוֹד־קְדוּשַׁת מוֹרֵי־וְחָמִי אֲדַמּוּ"ר לְכֹל בְּנֵי
 3 יִשְׂרָאֵל, וְעַד אֲפִילוֹ לְמִי שֶׁ(רַק) בָּשָׂם יִשְׂרָאֵל
 4 יִכְנֶה⁴¹. וְכַאֲשֶׁר גִּלְתָּ בְּדַרְךְךָ שְׁסָלֵל לָנוּ, יִשְׁנֶה
 5 הַהֶבְטָחָה שְׂיִקְוִים מֶה שְׁפָתוֹב⁴² יְהִי ה' אֱלֹהֵינוּ
 6 עֲמָנוּ כְּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ אֵל יַעֲזָבֵנוּ וְאֵל
 7 יִטְשֵׁנוּ, וְלִכְל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה אֹר⁴³ בְּרוּחָנִיּוֹת
 8 וְנִשְׁמֵיּוֹת⁴⁴.

פשוט (שבתורה) - שנישאי הדור כו'. ועפ"ז מובנת התמי' - דלכאורה הו"ל לרש"י לסיים בדוגמא ל"וישראל הם משה" - וע"פ הנ"ל מובן, דכוזה לא תמיד ישנה האמירה לך (שכן הוא בפועל) - אף שישראל דדור דעה דמשה - הם משה, משא"כ בנשיא הדור. (41) לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו הנ"ל. וראה לקו"ש ח"ח בהוספות ע' 329 ואילך. (42) מלכ"ס-א, ח, נו. (43) ע"פ לשון הכתוב - בא יו"ד, כג. (44) לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר - ג' תמוז תרפ"ז (נדפס בסה"ש תרפ"ז ע' 169 ואילך). וראה לקו"ש ח"ח ע' 336 הערה ד"ה יהי.

המשך מעמוד ג

העולם גזר ואמר השמים שמים להוי' והארץ נתן לבני אדם, כשבקש ליתן את התורה, בטל את הגזירה הראשונה ואמר התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים, ואני המתחיל שנאמר² וירד הוי' על הר סיני וגו', וכתוב ואל משה אמר עלה אל הוי'³, וז"ש⁴ כל אשר חפץ הוי' עשה בשמים ובארץ".

כשם שיש ביטול הגזירה בכללות העולם (שהוא ענין חיבור "שמים" - רוחניות, ו"ארץ" - גשמיות), כך יש באדם גופא: ביטול הגזירה בין גופו לנפשו (רוחניות וגשמיות שבו), ובנפש גופא: בין המוחין, הבנה והשגה, שמאיר בה האמת כפי שהיא מצד חכמתו ית', בחי' "עליונים" שבו, לעבודת המדות, רגש האדם, הקשורה עם מציאותו, בחי' "תחתונים" שבו. קודם מתן תורה לא הי' יכול להיות חיבור אמיתי בין "מוחין" ל"מדות", שעבודת המוחין, ביטול, תומשך ותורגש במדות. ורק לאחר ביטול הגזירה במתן תורה ניתן הכח שיהי' התחברות והתכללות הפכיים (כנ"ל), באופן שיוכל לעבוד את ה' בכל סוגי עבודה.

כדאיתא בספרי עה"פ⁵ "ואהבת את הוי' אלקיך - שנדרש מאדם הן אהבה והן יראה, אע"פ שאין לך אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה אלא במדת הקב"ה בלבד", כי ממתן תורה ניתן הכח לחבר ב' הפכים של אהבה ויראה יחד - "אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה"⁶.

(2) יתרו יט, כ.

(3) שם, כ.

(4) לקמן קלה, ו.

(5) ואתחנן ו, ה.

(6) מלקו"ש חל"ה ע' 103 (משיחת י"ט כסלו ה'תשכ"ב).